

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/111/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718204241
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2019:5718204241.2

Uznesenie

Okresný súd Martin vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. Š., A.. XX.XX.XXXX, t.č. I. F. T. Y. H., J.. M. XX, P., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka A. Š., A.. XX.XX.XXXX, bytom P. P., t.č. U.. O. XX/XX, P. a otec v rodnom liste neuvedený v konaní o návrhu navrhovateľov: Y. O., A.. XX.XX.XXXX a W. O., A.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Š.B. XXXXX/X, P. na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloletý D., A.. XX.XX.XXXX sa zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti Y. O., A.. XX.XX.XXXX a W. O., A.. XX.XX.XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať a spravovať jeho majetok majú iba v bežných veciach.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Martin 4P/17/2017 zo dňa 20.10.2017.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 06.11.2018 sa navrhovatelia domáhali zverenia maloletého do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedli, že chodia maloletého navštevovať do detského domova na dve hodiny a už ho mali aj v domácnosti na pobyte, avšak bez prespatia. Maloletý je vnukom navrhovateľky. Aj keď od narodenia maloletého nenavštevovali, snažia sa v súčasnosti s ním nadviazať kontakt, aby si na nich vytvoril citovú väzbu. Aj vzhľadom k tomu absolvovali prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť na referáte poradenskopsychologických služieb. Bývajú v 2-izbovom nájomnom byte spoločne s navrhovateľkiným maloletým synom a maloletou P., ktorá je v ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Obaja sú zdravotne spôsobilí, nikdy neboli súdne trestaní a sú schopní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého.

2. Uznesením 19P/111/2018-23 zo dňa 19.11.2018 súd maloletému ustanovil kolízneho opatrovníka pre konanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, zástupcu I. F. T. Y. H., kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súdny spis a zistil nasledovný skutkový stav.

3. Navrhovatelia zotrvali na podanom návrhu. Maloletý je u nich na predĺženom pobyte. Navrhovateľkin vzťah s maloletým je obojstranne dobrý, navrhovateľ s ním trávi čas len minimálne. Matka približne od času, ako mal maloletý mesiac, nejaví o neho vôbec žiadny záujem.

4. Zástupca I. F. T. Y. H. uviedol, že intenzívne sa stará matka začala zaujímať o maloletého v auguste 2018. Začali postupné návštevy navrhovateľky v zariadení, pričom maloletý bol v tom čase umiestnený v profesionálnej rodine. Najskôr sa po hodine -dvoch stretávali v priestoroch detského domova, potom ho postupne aj opúšťali. Maloletý chodil k navrhovateľke, postupom času aj na trojdňové pobyty do domácnosti. Keď sa vybuďoval vzťah medzi navrhovateľkou a maloletým, bol maloletý uvoľnený na dlhodobší pobyt od 21.12.2018 do 02.01.2019, kedy sa opätovne vrátil do profesionálnej rodiny. Od 11.01. je maloletý uvoľnený na dlhodobý pobyt do domácnosti navrhovateľov. Zo začiatku sa tento vzťah budoval kostrbatejšie, nakoľko maloletý už bol fixovaný aj na svoju pestúňku, keďže do úvahy prichádzala pestúnska starostlivosť o maloletého. V tom čase o maloletého dlhšie ako pol roka nebol prejavovaný žiadny záujem, či už zo strany navrhovateľky alebo samotnej matky. Dieťa bolo v tom čase právne voľné. Práve v tomto období sa o maloletého teda začala zaujímať navrhovateľka. Je nutné podotknúť, že maloletý mal už vybudovaný aj vzťah k pestúňke, preto bola pre neho situácia náročnejšia, komplikovanejšia, avšak s navrhovateľkou si vybuďoval maloletý vzťah a tento tam je.

5. Kolízny opatrovník uviedol, že navrhovatelia majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého. Obývajú trojizbový nájomný byt spolu s ďalšími tromi maloletými deťmi. Maloletý tu má vytvorenú spoločnú izbu. Maloletý počas sociálneho prieskumu v domácnosti bol spokojný, držal sa v prítomnosti navrhovateľky. Navrhovateľka sa vyjadrila, že jeho vzťah s ostatnými maloletými deťmi je dobrý.

6. Z listín tvoriacich súdny spis vyplýva, že nad maloletým bola rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 4P/17/2017 zo dňa 20.10.2017 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v I. F. T. Y. H., J.. M. XX, P..

7. V zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

8. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

9. Podľa § 45 ods. 3 zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

10. Podľa § 45 ods. 4 zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu

maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

11. Podľa § 45 ods. 5 zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

12. Podľa § 45 ods. 6 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

13. Podľa § 45 ods. 7 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

14. Podľa § 45 ods. 8 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 9 zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

16. Podľa § 47 ods. 2 zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

17. Podľa § 47 ods. 5 zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

18. Na základe § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 prvá veta zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

20. Podľa § 76 ods.1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

21. Maloleté dieťa môže byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

22. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 45 zákona o rodine vyplýva, že na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť splnená podmienka, spočívajúca v záujme dieťaťa na takomto opatrení. Záujem dieťaťa je pritom nutné posudzovať objektívne a je daný najmä vtedy, keď rodičia porušujú svoje rodičovské práva a povinnosti (medzi ktoré patrí sústavné a dôsledné zabezpečovanie starostlivosti o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu), keď rodičia nie sú schopní poskytnúť dieťaťu adekvátnu starostlivosť alebo starostlivosť o dieťa zanedbávajú, v dôsledku čoho môže byť výchova dieťaťa vážne ohrozená.

23. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že nad maloletým bola rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 4P/17/2017 zo dňa 20.10.2017 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v I. F. T. Y. H., J.. M. XX, P.. Matka o maloletého dlhodobo neprejavuje žiaden záujem. Navrhovatelia prejavujú záujem o maloletého, maloletý má najmä s navrhovateľkou - starou matkou vytvorený vzťah. Navrhovatelia majú pre maloletého vytvorené vhodné podmienky a spĺňajú predpoklady na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. S ich návrhom vyslovil súhlas kolízny opatrovník ako aj I. F. T. Y. H. P.. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu súd konštatoval, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti svojej starej matky a jej manžela - navrhovateľov, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

24. Pokiaľ ide o určenie a výšku výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletého a z možností, schopností a majetkových pomerov matky. Z vyššie citovaného § 62 zákona o rodine vyplýva, že deti sú vzhľadom na svoj vek odkázané na výživu svojich rodičov, pričom na výžive dieťaťa sa majú podieľať obaja rodičia, primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti matky, ktorej stanovil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu, pretože prejednával vec v konaní, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.